

*OS Don Innocencio Maximo; Por la
gracia de Dios y de la Santa Sede Aposto-
lica, Obispo de Bertinoro, y de nuestro
santissimo Padre Gregorio por la diui-
na prouidencia Papa Decimoquinto,
Nuncio, y Collector Apostolico en es-
tos Reynos de Espana, con facultad de
Legado a latere, Otro si, Iuez, executor que somos del nego-
cio y causa infrascrita, en virtud de un Breue y letras Apos-
tolicas expedidas por su Santidad, sub anulo Piscatoris, a ins-
tancia, pedimiento y supplicacion de la Religion de la Compa-
ñia de Iesu, que de yuso iran insertas. A los venerables en
Christo Padres señores, Arçobispos, y Obispos de estos Reynos, y
a sus discretos Proviedores, Oficiales, y Vicarios generales, y a
los Cabildos, ansi de las Metropolitanas y Catedrales, como
Colegiales; y a los Curas, Rectores, Beneficiados, clérigos, y a
las demás persona, o personas, a quié lo contiene en estas nues-
tras letras toca, o puede tocar en cualquier manera, y a quié
fueren intimadas y notificadas, cuyos nombres y cognombres
auemos aqui por expressados y nombrados, siendolo en su inti-
macion, y a cada uno insolidum. Salud en nuestro Señor Je-
su Christo. Sepan que ante nos parecio el Reverendo Padre
Isidro de Arce Religioso, y Procurador general de la dicha
Compañia de IESVS, por las Provincias de Espana, y en
su nombre presentó las dichas Bulas y letras Apostolicas de
su Santidad, que para que dellas y de nuestra jurisdicion co-
te, las mandamos aqui inserir, cuyo tenor es el siguiente.*

GRGORIVS Papa decimusquintus, Ad perpetuam rei memoriam;
Romanus Pontifex militatris Ecclesie regimini inscrutabili Divina pro-
uidentia sapientia prepositus, & Christi Fidelium sub suavi Religio-
nis ingo altissimo famulantium, eorum præsentim, qui vberes, assiduosque in
vinca Domini fructus indecessis studijs afferunt, felici statui, atque commodis
inuigilans, non nulla aliquando, que rationabilibus causis Apostolica Authori-
tate concessa, & decretalunt, ipsa rerum experientia suadente moderatur, &
immutat, prout cospicit in Domino salubriter expedire. Aliás siquidem à soc-
licitis recordationis Leone Papa Undecimo prædecessore nostro emanarent li-
teræ tenoris subsequentis, videlicet. *Leo Papa Undecimus, Ad per-
petuam rei memoriam. Impositi nobis Epistolici muneri debitum expos-
tit, ut in his nostra authoritatis partes libenter interponamus, per qua-*

*differentias entre personas ecclesiasticas
differentis & controversiis, inter Ecclesiasticas personas, vigentibus
e medio sublati, earum quiete opportune consideramus. Cum itaque alias
felicis recordationis Paulus Papa 3. predecessor noster Societati Iesu
ab ipso instituta & approbata, eiusque socijs inter alia concesserit, ut
de eis que in ornamenti, aut pro eis, aut libris, fabrica, luminaribus,
seu pro vielu & indumentis eorum, necnon pro annuis censibus redimē-
dis ad quorum solutionem aliqua domus Societatis predicta obligata
forsitan existebat, ac de dominibus & Collegijs, & eorum praedijs, hortis,
alijsque locis eiusdem socijs haberi concessis, aut de his quae sibi pro huius
modi rebus, domibus, Collegijs, & hortis emendis per quascunque perso-
nas pro tempore legari, aut relinquuntur contigisset, & alijs bonis quibuscum
que per dictam Societatem & illius Collegia possessis & obtentis, ali-
quam decimam etiam Papalem soluere, seu Canonica m portione ex-
hibere, seu ad præstationem procurationum, legatorum predicta Sedis,
vel Nunciorum ipsius, aut ordinacionis, locorum & exactione colle-
tarum seu subsidiorum, vel prouisionum quorumcumque minimè tene-
rentur, nec ad id per litteras eiusdem Sedis, aut Legatorum, vel Nu-
nciorum, seu Dioce sanorū predicatorum cuiuscumque tenoris forent villo-
cunquam tempore compelli possent, nisi ipsa littera Apostolica plenam
& expressam, ac de verbo ad verbum de indulto, & concessione huius
modi, ac de eorum ordine mentionem fecissent. Et si forte per ipsum
Paulum predecessorem vel dictam Sedem de pīs legatis dispositis, &
relictis in genere vel specie, decima vel alia portio, seu quartā alteri
pīa vel non pīa cause, quomodolibet etenus concessa fuissent, vel illā
in posterum concedi seu solvi, aut dari & mandari contigisset, socios di-
cta Societatis, ac illorum domus & bona quacunque & eis legata
& relictā, aut alias in eorum favorem disposita in concessionibus &
mandatis huiusmodi minimè comprehendi decreuerit & voluerit, nisi
de ipsis, ac prædicto decreto, & voluntate, non per clausulas generales
idem importantes, sed vera & expressa, atque specifica mentio fieret
in eiusdem. Et alias prout in litteris Apostolicis eiusdem Pauli prede-
cessoris, sub data anno Incarnationis Dominica 1549. xv. Kalen.
Nouembris, Pontificatus sui anno xv. expeditis. Cumque deinde re-
colenda memoria Pio Papa 4. pro parte Prepositi Generalis & tri-
versa Societatis predicta exposito, quod quamvis dictus Paulus 1. e-
decessor eandem Societatem eiusque personas à decimarum, & aliarū
quarumcumque impositionē solutione eximisset. Quia tamen id differtis
verbis non videbatur explicatum, necnon in exemptione illis concessa
huiusmodi de dominibus probationis & collegijs eiusdem Societatis, non
tamen professorum domibus, que iuxta regularia illius instituta bo-
na fidelitas habent, aut habere possint specialis mentio facta nō fuerat
molestiam*

241

molestiam ipsis inferre, ac domos probationis & Collegia, ipsius Societatis super exemptione huiusmodi perturbari posse tempore procedente timebant. Idcirco supplicationibus Praepositi Generalis & Societatis predictorum inclinatus priuilegia & exemptione, ac cu omnibus & singulis in eis contentis clausis litteras Pauli predecessoris predictas & illarum vigore, Domos, & Collegia eiusdem Societatis, vobiliter constituta & inde sequita, quecunque iuxta tenorem litterarum, earundem Apostolica auctoritate & certa scictia, confirmavit, & approbavit, ac etiam plenarie innouauerit, & de novo quatenus opus esset cocesserit, nec non illis perpetua & iniurabilis firmitatis robur adiecerit omnesq; & singulos iuris & facti defectus si qui forsan interuenissent in eisdem super pleuerit. Et nihilominus pro potiori cautela vniuersam Societatem, omniaque & singula illius domos Probationis & Collegia, vobiliter existentia, presentia, & futura, eorumque personas, fructus, redditus, prouetus, & honorum Ecclesiasticorum, secularium & regularium, quorūcunq; illis pro tempore vniuersit, aliaque res & bona quecumque a quibusvis decimis etiam Papalibus, predialibus, personalibus, quartis, medietatibus, & alijs ordinarijs oneribus, etiam pro expeditione contra infideles defensione patrie & alias quomodolibet etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum instantiam pro tempore impositis, etiam si in illorum impositione caueretur, quod nulla prorsus exemptione cuique aduersus illa suffragetur. Ita quod Societas eiusque Dornis & Collegia, fructus, res, & bona predicta semper ab illis, absque declaracione de super facienda exēpta esset & esse ceseretur perpetuo liberauerit, exemerit, & alia fecerit, prout in eius le Pij predecessoris in forma Breuis, sub data die 19. Augusti 1561. Pontifici sui anno II. Et cum decimus Pio memoria Gregorio Papa XIII. ctiam predecessori nostro pro parte, tunc existentis Praepositi Generalis eiusdem Societatis Iesu, pariter exposito quod licet predictus Paulus 3. predecessor volens dictam Societatem per eum Apostolica auctoritate institutam & approbata n̄ illiusque socios favore pro, qui gratia specialis, inter alia eidem Societati & socijs supra memoratam exemptionem à decimis concessisset & indulisset, & successivè Pius 4. litteras ipsius Pauli 3. ut supradictum est confirmasset & approbasset, & alia concessisset, prout in singulis supradictis Pauli, & Pij predecessorum litteris plenus continebatur, nihilominus quia in illis nulla de constitutione re. me. Innocentij Papa 3. similiter predecessoris nostri in Cōcilij generali super decimus edita, quo incipit. Nuper, expressa & specifica mentio facit, acque ei specialiter & expresse derogatu fuerat. Idē Praepositus dubitabat singulas litteras predictas de subceptionis seu nullitatis virtute notari & Societati, illiusq; domibus & Collegijs, & personis pre-

dictis minus viles redi, aut illa super exemptione, huiusmodi mostestari vel perturbari posse tempore procedente, id: m Gregorius praedecessor quarumcunque litium & causarum super pramissis iam forsitanotaram statum, & merita ac nomina, & cognomina iudicium, & collitigantium, ac titulos, & iura eorum pro expressis habens, & ipsius Praepositi Generalis supplicationibus ea in parte inclinatus voluerit, ac Societati illiusque dominibus, etiā Probationum, Collegijs, & personis predictis auctoritate Apostolica concederit, quod singula littera predicta cum exemptionibus, caterisque omnibus & singulis in eis contentis clausalis & decretis processusque habiti per eosdem & inde sequuta quacunque valerent plenāque roboris firmitatem obtinerent, ac eis quibus concessa existebant perpetuò suffragarentur in omnibus & per omnia, perinde ac si in illis de Constitutione Innocentij praedecessoris, & seu Concilij generalis huiusmodi specifica & expressa mentio facta, eique specialiter & expressè derogatum fuisset, prout idem Gregorius praedecessor dicta Constitutioni ad effectum praemissum specialiter & expressè derogauit, decernens, ita in quibuscumque causis pendebitibus & futuris, per quiscunque Iudices & Comissarios quavis auctoritate fungentes indicari & definiri debere irritum quoque & inane, quicquid fecis super his, à quoquam quavis auctoritate scilicet vel ignoranter contigisset attentari, & alias prout in eiusdem quoque Gregorij praedecessoris in forma Brevis sub data die 1. Januarij M.D. LXXVIII. Pontificatus sui anno sexto, expeditis litteris plenariis continetur. Cunque sicut accepimus ex eo quod occasione predicatorū Priori legiorum Religiosi dictæ Societatis, se eoruque domos etiam Probationum, Collegia & loca, ac pradaria res & bona quacunque à solutione etiā decimarum, qua Parochialibus, & alijs Ecclesijs de iure vel confutidine, seu quouis alio titulo vel causa debentur, exēptos esse. Contra vero Metropolitanarū & Cathedraliū, ac aliarū Ecclesiariū Archicnbsp; & p̄sp; Episcopi, & alijs Presules venerabiles fratres & Capitula, ac parochialiū Ecclesiariū Rectores Regnoriū Castellū & Legionis, dilecti filii ipsos Religiosos Societatis Iesu tali exēptione, in maximum illorū præiudicium abuti pretendunt inter illos dudum super hoc diuerselites, seu controversia orta, & in causa seu causis huiusmodi ad aliquos actus deuentum fuerit, & licet denum de ineunda inter ipsas partes aliqua concordia tractatum, & in Congregatione generali Capitulorum, & totius Cleri dictorum Regnoriū in Ciuitate Vallisoletana de anno M. D CII. habita diuersa propositiones hinc inde inter ipsas partes, ad effectū huiusmodi concordiā ineundi facte fuissent, nihilominus aliquid cōclusum non extiterit, sed utraque pars negotiū istud ad Roma-

nas de la s de leon 11

al comp. con occasione de
lordinis priuilegio, prout en
tia se exempta. Etiam electio
dejungitur, & deinde cogno
nitur etiam ales iglesias, & por
tro qualquier titulo, ocau
sionis & spacie non laicis, ita
qualecumque, via bona letiis priu
legio deo exponit. Ego
dona p̄p; suo.
Sobras las discusiones de hasas uan
mocido varias ḡs iuxta p̄p;

fei
seu controversia orta, & in causa seu causis huiusmodi ad aliquos actus deuentum fuerit, & licet denum de ineunda inter ipsas partes aliqua concordia tractatum, & in Congregatione generali Capitulorum, & totius Cleri dictorum Regnoriū in Ciuitate Vallisoletana de anno M. D CII. habita diuersa propositiones hinc inde inter ipsas partes, ad effectū huiusmodi concordiā ineundi facte fuissent, nihilominus aliquid cōclusum non extiterit, sed utraque pars negotiū istud ad Roma-
num

pontificem remiserit. Nos qui inter Ecclesiasticas personas pacem & quietem perpetuam vigeret & conseruari sincero desideramus
 apud. entre affectu, remissionem huiusmodi acceptantes, negotium huiusmodi iussum
 Ecclesiasticas personas felicis recordationis Clementis Papa VIII. predecessoris nostri matre
 re discussum & examinatum, pro equitate terminare, ac omnem ulterioris
 cōtroversie & discordie inter dictas partes occasionem precidere statuimus.
 Iacircō singularū Pauli, Pij, & Gregorij predecessorū, & aliarū
 quarumcunque in favore prædicta Societas super huiusmodi excep-
 tione expeditarū litterarum veriores, ac totos tenores & datas praesenti-
 bus pro plene & sufficienter expressis & ad verbum insertis, habetēs.
 Necnon quascunque lites & causas præmissorum occasione, hacenus
 inter venerabiles fratres Archiepiscopos, Episcopos, & alios Prae-
 sus fratres nostros & quasvis Metropolitanas, Cathedrales, Collegia-
 tas, Parroquiales, & alias Ecclesiasticas, earumque Capitula, Collegia, Re-
 bates, & alias Ecclesiasticas personas dictorum Regnorū ex una &
 dictam Societatem, & quasvis illius domos etiam professorum, nec-
 non Collegia, domos Probationis & alia loca quacunque ex altera par-
 tibus: coram quibuscumque iudicibus etiā nostri Sacri Palatij Aposto-
 lici, Rote Auditoribus, ac etiam sancta Romana Ecclesia Cardinali-
 bus, & in quacunque instantia, iam coniunctim, quam diuisim penden-
 tes, quorum status & merita & nomina ac cognomina iudicū & col-
 legiatum praesentibus similiter pro expressis haberi volumus in eisdē
 statu & terminis, in quibus reperiuntur ad nos harum seriu auocātes,
 illosque penitus extinguentes, ac quascunque sententias, litteras execu-
 toriales, ad fauorem Societatis, seu illius domorum, seu Collegiorū aut
 alicuius illorum quomodolibet latas & relaxatas & etiam forsitan exe-
 quitas & alias quascunque prouisiones quomodolibet & quandocun-
 que ad eorundē fauorem expeditas revocantes, & ad praesentiū pre-
 scriptum reducentes, ac perpetuum partibus ipsis super præmissis omni-
 bus & singulis silentiū imponentes, saluis tamen quibuscumque concor-
 dijs, seu trāfactionibus inter partes initis, quas in suo robore remane-
 re volumus. Motu proprio & ex certa scientia, ac matuā delibera-
 tione, nostreis de que Apstolica potestatis plenitudine harum seriu per-
 petuo statuimus, decernimus, & ordinamus, ut ex nunc deinceps per-
 petuis futuris temporibus prædicta Societas, & illius Domus etiam
 probationum, atque Collegia & loca quacunque vbius locorū in Præ-
 dictis Regnis Castellis, & Legionis existentiatione prediorum, pos-
 sessionum vinearum, olivetorum, terrarum, hortorum, & bonorum
 quoruncunque, quo nunc possident quorundocunque & condecum-
 que ad eos percutant, aut per eos adquisita fuerint, & etiam

etiam eorum, qua per proprios colonos, ac proprijs quoque manibus ex-
colant, loco decima vigesimam, scilicet ex singulis viginti unum, eo-
rum fructuum, cuiuscunque generis et speciei quo in illis colliguntur,
necnon pecorum, et aliorum animalium, que in illis enutriuntur, pista-
tionum, auium, aliarumque rerum et specierum, de quibus de iure,
vel consuetudine decimari solet Ecclesijs, quibus alioquin circumscri-
ptis dictis privilegijs decima per soluere teneantur et
obligati existant, et quia evenire poterit, ut Religiosi dicta Societas
alia prædia possessiones, terras, et bona emptionis titulo in poste-
rum adquirant, aut prædia, terras et bona extraneorum excolat, vel
per eorum colonos excoli faciant. Nos ne super bonis in posterum ad-
quirendis, aut excolendis huiusmodi, et alijs supra deductis noua con-
trouersia deinceps oriatur declaramus, ac pariter statuimus et ordi-
namus, quod ratione eorum prædiorum, possessionum, terrarum, et bo-
norū, que emptionis titulo adquirent, aut qua titulo locationis ab alijs
conduixerint, ipsi colent, aut coli faciant, non vigesimam sed integrā de-
cimam Ecclesijs, quibus et prout antequam ipsi Religiosi illa tene-
rent, debebatur, pariter soluere teneantur et obligati existant. Ab hu-
iusmodi autem vigesima seu decima solutione, hortos seu viridaria,
que apud eorum domos seu Collegia intra Ciuitates et oppida habue-
rint: necnon etiam unum tantum prædiolum in agro pro una quaque
domo, seu Collegio quod tamen muri circumdataum sit, et quatuor fa-
negarum illarum partium mens: am non excedant, exempta esse ro-
lumus et ordinamus: decernentes ipsos societatis Iesu Religiosos ad
media decima seu vigesima, et integra decima huiusmodi respectiue
solutionem faciendam de cetero omnino teneri, et ad id censuris et
penis Ecclesiasticis, alijsque opportunitis iuris et facti remedij aque, ac
non exemptos cogi et compelli posse, neque ab huiusmodi media deci-
ma, seu vigesima, vel integrā decima solutione predictarum Pauli
Pj, Gregorij, aut aliorum Pontificum prædecessorum literarum, aut
alio quocum prætextu, causa vel occasione resilire vel deficere vultate-
num posse. Ipsos vero Archiepiscopos, Episcopos, ac presules, Capitula,
et Rectores Ecclesiæ prædictarum, et alias personas Ecclesiasticæ,
quibus huiusmodi media, et integra decima respectiue debebuntur
earum solutione, prout a nobis et prefertur statutum est, contentos esse de-
bere. Praesentes quoque literæ ex eo quod partes ipsæ præmissæ non
consen-

B. La Parte no consentirán enojas Letas quando leguadán notas de uresticas.
 uel efecto de intencion ego
 consenserint, aut alio quoquis praetextu de subreptionis vel obreptionis,
 aut nullitatis vicio, seu intentionis nostra, vel alio quounque defectus
 notari, impugnari redargui, aut infringi, suspendi, limitari, retracta-
 ri, renocari, aut in ius vel conrouerfiam vocari, seu ad terminos iu-
 ris reduci, aut aduersus illas quocunque gratia vel iustitia remedii
 impetrari nullatenus posse, sed semper ac perpetuo validas et) efficac-
 es existere, et) fore, ac illis omnibus et) singulis quos concernunt ple-
 nissimè suffragari, ac ab illis respectu obseruari debere. Siveque et) no
 aliter, per quoscunq; Iudices ordinarios et) delegatos etiā causarū Pa-
 latij Apostolici Auditores, ac sancta Romana Ecclesia Cardinales etiā
 de lacere Legatos, ac Sedis Apostolica Nuncios sublata eis et) eorum
 cuilibet, quavis aliter iudicandi, et) interpretandi facultate et) autho-
 ritate iudicari et) disini debere, ac irritum et) incansis secus super ijs
 à quo quam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit at-
 tentari. Quo circā venerabili fratri Archiepiscopo Tolezano, ac dile-
 eto filio causarum Curia Carrerae Apostolica generali Auditori, et)
 nostro et) Apostolica Sedis in Regnis Hispaniarum Nuntio, per p̄z
 sentes commitimus, et) mandamus quatenus ipse vel duo, aut unus
 eorum per se vel alii, seu alios presentes litteras, et) in eis contenta
 quecunque, ubi et) quando opus fuerit, et) quoties pro parte tam Societatis,
 quam Capituloru et) aliorū prædictoru, seu alicuius eorū fuerint
 requisiti soleniter publicatē, illisq; in premisis efficacis defensionis præ-
 sidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos, et) eorum singulos eo-
 rumdē premissorum effectu pacifice frui et) gaudere. Non permittebē
 illos, aut aliquos illorum desuper à quoquam quavis auctoritate quo-
 modolibet indebet molestatī. Contradictores quoquaque ac premissis no
 parētes eisque auxiliū, cōsilium vel fauore publice, vel occulte, directe
 seu indirecte, quomodolibet prestantes per cēsuras, et) penas Ecclesiasticas
 aliaque opportuna iuris et) facti remedia, appellatione post habi-
 ta compescendo inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachy se-
 cularis. Non obstatibus Pauli, Tij, Gregorij, et) aliorum Pontificis
 prædecessoru litteris, ac similis memoria Bonifacij Papa Octau, etiā
 prædecessoris nostri, de una et) in concilio generali edita, de duabus
 dietis, dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate presentiū ad ius-
 dicium no trahatur, aliisque Apostolicis ac in uniuersalibus, Provin-
 cialibusque et) Synodalibus Cōcilijs editis generalibus vel specialibus,
 constitutionibus, et) ordinationibus, ac regulis Chancellarie, nostra et)
 præsternim de iure quasito non tollendo, necnon tam ipsius Societatis,
 quam quarūcumque Ecclesiarum Metropolitanarū, Cathedraliū, Col-
 legiatarū, Parochialium, et) aliarum etiam iuramento confirmatione
 Aposto-

sublatae ausulae

Guerei anno bpo de
 1560 audita de
 camarae 3
 quaelashag anes et

appellatione post et)

*Derogatio n degruile
gratia in monte suo.*

Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus priuilegijs quoque indulxit & litteris Apostolicis, illis eorum que superioribus & personis in genere vel in specie, sub quibuscunque tenoribus, formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatorij, alijsque efficacioribus & insolitis clausulis ac irriatibus, & alijs decretis etiam in forma breuis, tam per nos, quam quosvis predecessores nostros, ac etiam dicta Sedis legatos etiam ad quorundam Imperatorum, Regum, ducum instantia, aut etiam motu proprio ex certa scientia ac de Apostolica potestatis plenitudine, aut etiam consistorialiter etiam per viam generalis legis & statuti perpetui quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis etiam mari magno, bulla aurea aut alias nuncupatis. Quibus omnibus & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda esset, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum inserventur, presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanuntis, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus contrarij quibuscunque. Seus se aliquibus coannunt, vel diuinis ab eadem sit Sede indultum quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem ut presentium transsumptis etiam impressis, manu alicuius Notarii Apostolici publici subscriptis, & sigillo alicuius persona in dignitate Ecclesiastica constituta munitis eadem prorsus fides adhibeatur, que ipsis presentibus adhibere rui, si forent exhibita vel ostensa. Dat. Roma apud Sanctum Marci sub annulo Piscatoris, die 23. Aprilis 1605. T.N. anno Primo.

N O S Quibus p. ene constat quam praeclara dicta Societas eximiæ, erga Sedem Apostolicam obedientia & obseruantia, ac preponsa voluntatis specimen semper ediderit, quodque ab ea maximi, & veritimi in Ecclesia Catholica spirituales fructus desluixerint, & continuè desluant. Religiosq; Collegiorum & domorum eiusdem Societatis, in prædictis Regnis cõstinentium ad Gétulium & infidelium partes transmissi grauissimis laboribus, in cōmodis, & periculis suis. Rem Christianam in Philippina, Peruana, Mexicana, Paracuariensi, & noui Regni Provincijs, totaq; India Occidentali tueri & conseruare, ac etiā Domino cooperante augere non desinant, & in primo dictis Regnis, sicut accepimus Religiosi aliorum Ordinū aliquas decimas ratione honorum, que proprijs manibus & luctibus excollunt, solvere, seu praefare non conuerint. Dictam Societatem, ac illius Collegia, domos & alia loca in uno dictis Regnis existentia, specialibus fauori bus, & gratijs prosequi videntur, necnon Præpositum Generale eiusdem Societatis, ac dominorum & collegiorum aliorumq; locorum, huiusmodi singula

lates personas à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti alijs
 que Ecclesiasticis sententijs, censuris, & poenis, à iure vel ab homine qua-
 quis occasione, vel causa latet, si quibus quomodolibet in nodata existunt a 1
 effectū præsentium dumtaxat consequendū, harum seriē absoluentes & ab
 solutos fore censentes, supplicationibus, pro eorum parte nobis super hoc hu-
 militer porrectis inclinati, eidem Societati quod de cetero perpetuis futu-
 ris temporibus illa, omniaque, & singula illius domus Collegia, & loca ubi-
 cunque in primo dictis, tamen Regnis dumtaxat existentia, præsentia, & fu-
 tura ad solutionem & præstationem decimæ integræ vel dimidiae ratione
 prædiorum, possessionum, vinearum, oiliectorum, terrarum, locorum & alio-
 rum bonorum quotcumque, eiusdem Societatis in primo dictis Regnis,
 dumtaxat & quæ proprijs manibus aut sumptibus & per proprios colonos,
 nunc excolunt & pro tempore excoluerint, sive prædia possessiones oliværa, &
 alia bona huiusmodi ad Societatem, illiusque domes & Collegia, & alia lo-
 ca prædicta ex eorum fundatione, aut alijs largitionibus, donationibus, le-
 gatis, testamentis, codicillis, aut alijs ultimis voluntatibus, vñionibus, applica-
 tionibus, cœcessiōibus, emptionibus, aut alijs adquisitionibus, ac alijs quo-
 modocumque & qualitercumque haec tenus iam sint acquisita, sive in pesterū ad
 eandem Societatem Religiososque illius defterri coegerit, nisi prout alijs
 Mendicantes soluere conueuerūt mihi ne teneantur. Præsertim Leonis
 prædecessoris, huiusmodi litteris in alijs omnibus firmis. Et illæsis rema-
 nentibus Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & indu-
 gemus, nec illos per Archiepiscopos, Episcopos, Præsules, necnon Ca-
 pitula, Collegia, & Rectores Metropolitanarum, Cathedralium, Collegia-
 turum, Parochialium, aliarumque Ecclesiarum primo dictorum Regno-
 rum aunc & pro tempore existentes, & quosvis alios ad solutionem deci-
 marum huiusmodi ratione honorū eiusdem Societatis quæ proprijs mani-
 bus, vel sumptibus vi præfatur excolunt seu exceli faciunt, aut excolent
 aliter faciendā, quam prout dicti Mendicantes soluere conueuerunt, cogi
 aut compelli posse minusque eos desuper eatumde in litterarum Leonis
 prædecessoris, sive quocumque alio colore vel ingenio publicè vel occultè,
 directè, vel indirectè molestari, perturbari, aut inquietari præsentesque
 has nostras litteras ex eo quod moderni Arcihepiscopi Episcopi, alijs; Præ-
 sules, necnon Capitula, & Rectores prædicti & alii quicunque in præmis-
 sis interesset, quomodolibet habentes vel habere prætententes eisdem præ-
 missis non consenserint, ad eaque vocati non fuerint, aut alias ex quocun-
 que etiam enotritissima lassonis, seu alio capite quantumvis legitimo, &
 iuridico de subreptionis, vel cœptionis, aut nullitatis vitio, seu inten-
 tione nostra, vel alio quocumque defectu Notarii, impugnari, retractari
 infringi, annullari, aut in ius vel controveriam vocari, aut ad viam seu ter-
 minos iuris reduci, sive aduersus illas quocumque iuris, gratiæ, vel facti
 remedium impetrari, seu cœcidi nullatenus vñquam posse sed illas semper
 & perpetuo validas, & efficaces esse & fore, ac eadem Societatis illiusque
 domibus Collegijs & alijs locis prædictis quæ concernunt, & in futurum
 concernere poterunt plenissime susfragari, ac ab omnibus ad quos spectat
 & speratur in futurū obseruari, sive & non aliter per quoscumque Iudi-
 ces ordinarios Commissarios, etiam causarum Palarij Apostolici Auditores
 & S.R.E. Cardinales etiam de latere legatos, ac Sedis Apostolicæ Nun-
 cios

ciós sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi & interpretandi
facilitate & autoritate, vbique judicari & diffiniri debere, ac irritu & inane-
si securi super his, à quoquā quavis auctoritate sc̄riter vel ignoranter cōti-
gerit attentati decernimus. Quo circa venerabilibus fratribus Innocentio
Episcopo Britonoriensi, moderno, & pro tempore existenti nostro & Apo-
lico, sedis in Regnis Hispaniarum Nuntio, ac Andréa Episcopo olim Con-
chensi hæriticæ præmitatis in eisdem Regnis Hispaniarum Inquisitori gene-
rali, necnon dilecto filio caſauria curia cæteræ Apostolice generali Au-
ditori per presentes comittimus, & mandamus quaterus ipsi vel duo aut
vnuſ corum per se vel alium seu alios præſentes litteras, & in eis conten-
ta quæcumque vbi & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum
Præpositi Generalis, & Religiorum, seu alicuius eorum fuerint requisiſi-
solemniter publicantes eisque in præmissis efficacis defensionis præſidio af-
fidentes faciant præmissa omnia ab omnibus, quos illa concernunt invio-
labiliter obſeruari, ipſosque Præpositum Generalem, & Religiosos, seu
aliquem illorum præmissis omnibus, & singulis pacificè frui & gaudere. Nō
permittent eos defuper per quoscunque quomodolibet indebitè moleſ-
tari, contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, censuras, & pe-
nas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia appellatio ne poſt
poſita compescendo, legitimiſque ſuper hiſ habendis feruatis proceſſibus
ſententias, censuras, & poenas ipſas etiam iteratis vicibus agrauato inuo-
cato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtabitibus
ſingulis præmissis ac noſtra, & Cæcilliana noſtræ regula de iure quæſito nō
tollendo, necnon pia memorie Bonifacij Papa Octauij, etiā prædecessoris
noſtri de vna, & in Cœcilio generali edita de duabus dictis, dum modo ultra
tres dietas aliquis auctoritate præſentius ad iudiciū non trahatur, ac alijs qui
busuis Apostolicis etiā in vniuersalibus Provincialibusq; & synodalibus Cō-
ciliis editis ſpecialibus vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus,
neconq; tā ipſius Societatis, illiusq; domorū, Collegiorū, & aliorū locorum
prædictorū, quā quarumcunq; Metropolitanarū, Cathedraliū, Collegiata-
rum Parochialium, & aliarum Eccleſiarum primo dictorum Regnorum
etiam iuramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia robo-
ratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs queque indultis, & litteris A-
postolicis eisdem Archiepiscopis ſue Episcopis eorumque Ecclesijs Capi-
tulis, & Canonis, ac alijs quibusuis personis, ſub quibusunque tenoribus
& formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis incontrariſi forſan quo-
modolibet concēdit, conſimilat, & innouat, aut ſi aliquibus communica-
ter vel diuifim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi, velex
comunicari non posint per litteras Apostolicas non facientes plenam, &
expressam, ac de verbo ad verbū de indulto huiusmodi mentionē. Qui-
bus omnibus etiam, ſi de illis illorumque toris tenoribus ſpecialis, ſpecifica
& expressa mentio præſentibus facienda foret, illorum tenores præſen-
tibus pro plenè & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo rebore
permansuris hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus careris-
que contrarijs quibusunque. Datum Romæ apud ſanctum Petuum, ſub
anno Piftoris die decimaquinta Februario 1623. Pontificatus noſtri
anno tertio. S. Cardinalis Sancta Sufanna.

Tanſi presentadas las dichas Bulas y Letras Apostolicas
de ſuſo

de suyo incorporadas, nos pido y suplico mandassemos aceptar la jurisdiccion que por ellas su Santidad Nos danay concedia y procediessemos a su ejecucion y cumplimiento, dando nuestras letras y mandamientos, con penas y censuras en forma, llevandolas y haciendolas llevar a pura y devida ejecucion, con efecto y justicia. Y por Nos vistas (aviendo con la devida reverencia y respeto, aceptado la jurisdiccion, procediendo a su ejecucion y cumplimiento.) Mandamos dar y dimos las presentes. Por las quales, y por la autoridad Apostolica a nos concedida, de que en esta parte usamos, exortamos, requerimos, y siendo necesario mandamos, en quanto a los dichos senores Arquibispos y Obispos, en virtud de Santa obediencia, y sopena del entredicho del Ingreso de sus Iglesias, y suspencion de los actos Pontificales, y de cada mil ducados aplicados para gastos de la Camara Apostolica. Y en quanto a los dichos Cabildos, ansi de las Metropolitanas, Catedrales, como Colegiales, (como dicho es,) sopena del ingreso de sus mesas Capitulares, y de cada mil ducados aplicados segun dicho es. Y en quanto a cada uno de los capitulares de los dichos Cabildos, y a los Curas, Rectores, Beneficiados, Clerigos, y a las demas persona o personas, a quien lo contenido en estas nuestras letras, toca o puede tocar en qualquier manera, y aquien fueren intimadas y notificadas, cuyos nombres y cognobres, auemos aqui por expressados, siendo en su intimacion, y a cada uno, y qualquier dellos in solidum, como dicho es, en virtud de Santa obediencia, y sopena de excomuniõ mayor Apostolica, trina canonica monitione præmissa en derecho latæ sententie, y de cada quinientos ducados, aplicados en la forma dicha, que siendo requeridos con estas nuestras letras por parte de la dicha Compania de Iesus, vean las dichas Bulas Apostolicas de suyo insertas, y las guarden y cumplan, hagan guardar, y cumplir en todo y por todo, segun y como en ellas se contiene, sin yr ni venir en manera alguna, ni por ninguna causa ni razon contra su tenor y forma, y lo cumplan ansi los vnos y los otros cada

tada qual en quanto le toca e incumbe, tocare e incumbiere.
Con apercibimiento que lo contrario haciendo procedere-
mos contra los rebeldes, contumaces e inobedientes, a agra-
uacion, reagruacion, declaracion y ejecucion de las dichas
penas y censuras por todo rigor de derecho. Y queremos y
mandamos, que a los traslados de estas nuestras letras setiam
impresso, y sellados con nuestro sello ordinario, y firmados
de nuestro Secretario infraescrito, se les dè la misma fe y
credito q a las presentes originales. Por cuyo tenor mandamos
a qualquier Notario, o Escriuano para ello requerido por
parte de la dicha Compania de Iesus, so pena de excomunio
mayor latæ sententiae, notifique las presentes a las perso-
nas que se les pidieren y van dirigidas. Y de todo dè fe sin las
detener, pagandoles sus deuidos derechos. Dadas en Ma-
drid a veinte y nueve de Abril de mil y seiscientos veinte y
tres años.